

УДК 617.52-003.92-084

©Ю. М. Мельничук

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Оцінка ефективності комбінованого методу профілактики формування патологічних рубців за допомогою удосконаленої Ванкуверської шкали

Проблемі профілактики формування патологічних післяопераційних рубців шкіри обличчя традиційно мало приділяється уваги, адже більшість хірургів надає перевагу лікуванню вже сформованих патологічних рубців. Проте враховуючи зростання частоти оперативних втручань на щелепно-лицевій ділянці, при яких застосовують зовнішньоротові доступи, попередження їх формування виглядає актуальною та до кінця не вирішеною проблемою щелепно-лицевої хірургії. Також, зважаючи на сучасні тенденції до застосування міні-інвазивних методів втручання, запропонований метод комбінації екстракорпоральної ударно-хвильової терапії (ЕУХТ) та силіконового гелю, може мати високу наукову та практичну цінність.

Метою роботи було оцінити результати застосування комбінованого методу профілактики формування патологічних рубців шкіри обличчя за допомогою удосконаленої Ванкуверської шкали.

В основі роботи покладені дані обстеження 42 пацієнтів (31 чоловіків, 11 жінок), яким застосовували зовнішньоротові доступи під час оперативних втручань на щелепно-лицевій ділянці. Лікування і обстеження хворих проводилося у відділенні щелепно-лицевої хірургії Львівської обласної клінічної лікарні. Дані клінічного та об'єктивного обстеження вносилися до спеціально розробленої анкети.

Усіх прооперованих хворих поділили на три групи:

- контрольна – у післяопераційному періоді не застосовували жодних профілактичних заходів для попередження формування патологічних рубців шкіри;

- перша дослідна – пацієнтам проводили монотерапію у вигляді сеансів ЕУХТ безпосередньо на післяопераційний рубець з інтервалом у 4–5 днів;

- друга дослідна – пацієнтам проводили сеанси ЕУХТ з інтервалом у 4–5 днів у поєднанні з застосуванням силіконового гелю «Стратадерм».

Кожну з досліджуваних груп хворих поділили на дві підгрупи: 1–хворі з післяопераційними ранами, що загоювалися первинним натягом та 2 підгрупа – хворі, післяопераційні рани в яких загоювалися вторинним натягом. Пацієнтам першої підгрупи проведення профілактики розпочинали з моменту зняття швів, а тим пацієнтам, що відносилися до другої підгрупи – після повного очищення післяопераційної рани, заповнення її грануляційними тканинами та початку епітелізації. Розподіл пацієнтів по групах проводився без певної закономірності у випадковому порядку.

Сеанси екстракорпоральної ударно-хвильової терапії проводилися швейцарським апаратом «Storz Medical Master Plus MP100». Параметри ударно-хвильової терапії обиралися залежно від типу загоєння післяопераційної рани (табл.). Місцеве знеболювання не застосовували.

Силіконовий гель «Стратадерм» (виробник: «STRATPHARMA AG» (Switzerland), «HiMedica Ltd» (UK), «Switzerland», UK) наносився тонким шаром безпосередньо на рубець і після повного висихання утворював на ньому тонку плівку.

Клінічна оцінка післяопераційних рубців проводилася перед проведенням профілактичних маніпуляцій, відразу після їх завершення та через три місяці. Найкращі результати були отримані при застосуванні комбінації сеансів ЕУХТ та силіконового гелю «Стратадерм». При контрольному обстеженні відмічалось виражене покращення суб'єктивних показників якості післяопераційних рубців, таких, як васкуляризація, напруженість, податливість,

Таблиця. Параметри ударно-хвильової терапії, які застосовувалися

Параметри ЕУХТ	Первинний натяг	Вторинний натяг
Частота	3 Гц	4 Гц
Кількість імпульсів	100 на см ²	100 на см ²
Потужність	1,6 Бар	1,7 Бар
Щільність потоку	0,2 мДж/мм ²	0,2 мДж/мм ²

пігментація, колір, консистенція та свербіж.

Результати даного клінічного дослідження свідчать про ефективність та безпечність застосування комбінованого методу профілактики формування патологічних рубців, його позитивний вплив

на суб'єктивні показники якості післяопераційних рубців.

Застосування даної методики для профілактики утворення рубцевих деформацій шкіри можна вважати перспективним і вимагає подальших поглиблених досліджень.